اَلَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسٰلٰتِ اللّٰهِ وَ يَخْشَوْنَهٗ وَ لَا يَخْشَوْنَ
اَحَدًا اِلَّا اللّٰهَ ؕ وَ كَفٰى بِاللّٰهِ حَسِيبًا ﴿۳۹﴾ مَا كَانَ
مُحَمَّدٌ اَبَآ اَحَدٍ مِّنْ رِّجَالِكُمْ وَ لٰكِنْ رَّسُوْلَ اللّٰهِ
وَ خَاتَمَ النَّبِيّٖنَ ؕ وَ كَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿۴۰﴾
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اذْكُرُوا اللّٰهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿۴۱﴾
وَّ سَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَّ اَصِيلًا ﴿۴۲﴾ هُوَ الَّذِيْ يُصَلِّيْ
عَلَيْكُمْ وَ مَلٰٓئِكَتُهٗ لِيُخْرِجَكُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ
اِلَى النُّوْرِ ؕ وَ كَانَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَحِيمًا ﴿۴۳﴾ تَحِيَّتُهُمْ
يَوْمَ يَلْقَوْنَهٗ سَلٰمٌ ۚ وَ اَعَدَّ لَهُمْ اَجْرًا كَرِيمًا ﴿۴۴﴾
يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّاۤ اَرْسَلْنٰكَ شَاهِدًا وَّ مُبَشِّرًا وَّ
نَذِيْرًا ﴿۴۵﴾ وَّ دَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِهٖ وَ سِرَاجًا
مُّنِيْرًا ﴿۴۶﴾ وَ بَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ بِاَنَّ لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ فَضْلًا
كَبِيْرًا ﴿۴۷﴾ وَ لَا تُطِعِ الْكٰفِرِيْنَ وَ الْمُنٰفِقِيْنَ وَ دَعْ
اَذٰىهُمْ وَ تَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ؕ وَ كَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿۴۸﴾

درس سوم

آخرین پیامبر

حضرت محمد (ص) خاتم النبیّین یعنی آخرین پیامبر الهی است

خداوند در قرآن کریم، پیامبر اکرم ﷺ را «خاتم النبیّین»[1] معرفی می‌کند.

وَلٰکِن رَسولَ اللّٰهِ وَ خاتَمَ النَّبِیّینَ[2] بلکه [او] فرستادهٔ خدا و پایان بخش پیامبران است.

پیامبر اکرم ﷺ نیز در اجتماعات مختلف، خود را به عنوان آخرین پیامبر الهی معرفی می‌کرد[3] تا پس از ایشان، کسی ادّعای پیامبری نکند، یا اگر ادّعا کرد، مردم فریب او را نخورند و بدانند که او پیامبر واقعی نیست.

در این درس، می‌خواهیم سؤالات زیر را بررسی کنیم :

چه عواملی سبب شد تا نیازی به آمدن پیامبر جدید نباشد؟

با آمدن آخرین پیامبر، وظیفهٔ کسانی که پیرو پیامبران پیشین بوده‌اند، چیست؟

۱ــ «خاتم» در لغت به معنای نگین انگشتری است. نگین علاوه بر زیبایی، در حقیقت مُهر بزرگان نیز محسوب می‌شد و هرگاه که می‌خواستند پایانِ نامه یا سندی را امضا کنند، مُهر را در پایان آن می‌زدند و نامه را با آن به پایان می‌رساندند. بدین جهت، رسول خدا که آخرین فرستاده و پایان بخش پیامبران است، «خاتم‌النّبیّین» نامیده شده است.

۲ــ سورهٔ احزاب، آیهٔ ۴۰.

۳ــ نمونهٔ آن، حدیث منزلت است که در درس‌های بعد با آن آشنا می‌شوید.

جزوه های دین و زندگی @isp72

۱. تشخیص نیاز یا عدم نیاز به پیامبر در هر زمان برعهده چه کسی است؟ پاسخ: خداوند

۲. تعیین زمان ختم نبوت با چه کسی است چرا؟ با مثالی توضیح دهید.

۳. عوامل بی نیازی از پیامبر جدید را بنویسید؟ شکل دوم سوال: عوامل ختم نبوت در زمان حضرت محمد (ص) را بنویسید؟

۴. "آمادگی جوامع بشری برای دریافت برنامه ی کامل زندگی" که از عوامل بی نیازی از پیامبر جدید است را توضیح دهید؟

عوامل ختم نبوت

از آنجا که خداوند پیامبران را می‌فرستد و اوست که نیاز یا عدم نیاز به پیامبر را در هر زمان تشخیص می‌دهد، (۲تعیین زمان ختم نبوت نیز با خداست؛ زیرا اوست که دقیقاً می‌داند عوامل ختم نبوت فراهم شده، یا نه؛ مثلاً یکی از عوامل بی‌نیازی از آمدن پیامبر جدید، حفظ کتاب آسمانی از تحریف و وجود آن در میان مردم است. اما تشخیص اینکه در چه زمانی مردم به مرحله‌ای می‌رسند که می‌توانند کتاب آسمانی خود را حفظ کنند، در توانایی انسان نیست و فقط خداوند از چنین علمی برخوردار است.) ۲ بنابراین، با توجه به اعلام ختم نبوت در زمان حضرت محمد ﷺ، درمی‌یابیم که عوامل بی‌نیازی از پیامبر جدید فراهم بوده است. برخی از این عوامل عبارت‌اند از :

۳ (۱ــ آمادگی جامعهٔ بشری برای دریافت برنامهٔ کامل زندگی) پایین بودن سطح درک انسان‌ها و عدم توانایی آنان در گرفتن برنامهٔ کامل زندگی از عوامل تجدید نبوت‌ها بود. (۴در عصر نزول قرآن، با اینکه مردم حجاز سطح فرهنگی پایینی داشتند، اما آمادگی فکری و فرهنگی جوامع مختلف به میزانی بود که می‌توانست کامل‌ترین برنامهٔ زندگی را دریافت و حفظ کند و به کمک آن، پاسخ نیازهای فردی و اجتماعی خود را به‌دست آورد. به همین جهت می‌بینیم که با ورود اسلام به سرزمین‌های دیگری مانند ایران، عراق، مصر و شام نهضت علمی و فرهنگی بزرگی آغاز شد و دانشمندان و عالمان فراوانی ظهور کردند.) ۴در واقع، انسان‌ها وارد دوره‌ای شده بودند که می‌توانستند با تفکر در برنامهٔ ارسال شده از سوی خدا، نیازهای هدایتی خود را در طول زمان‌های مختلف پاسخ دهند و در هر دوره‌ای به معارف جدیدتر و عمیق‌تری دست یابند.

۳ (۲ــ حفظ قرآن کریم از تحریف): با(۵تلاش و کوشش مسلمانان و در پرتو عنایت الهی و با اهتمامی که پیامبر اکرم ﷺ در جمع‌آوری و حفظ قرآن داشت، این کتاب دچار تحریف نشد) و۵هیچ کلمه‌ای بر آن افزوده یا از آن کم نگردید. به همین جهت این کتاب نیازی به «تصحیح» ندارد و جاودانه باقی خواهد ماند.

۳ (۳ــ وجود امام معصوم پس از پیامبر اکرم ﷺ): ۳تعیین امام معصوم (علت) از طرف خداوند سبب شد که مسئولیت‌های پیامبر، به جز دریافت وحی ادامه یابد (معلول) و جامعه کمبودی از جهت رهبری و هدایت نداشته باشد.

۳ (۴ــ پویایی و روزآمد بودن دین اسلام): (۹دینی می‌تواند برای همیشه ماندگار باشد که بتواند به همهٔ سؤال‌ها و نیازهای انسان‌ها در همهٔ مکان‌ها و زمان‌ها پاسخ دهد.) ۹دین اسلام ویژگی‌هایی دارد که

۵. علت حفظ قرآن کریم از تحریف و کم و زیادن نشدن حتی کلمه ای در آن چه بود؟

۶. عدم نیاز به تصحیح قرآن کریم معلول و نتیجه ی چه چیزی است؟ پاسخ: حفظ قرآن کریم از تحریف و کم و زیاد شدن.

۷. امامان معصوم (ع) از جانب چه کسی تعیین می شدند؟ پاسخ: از جانب خداوند

۸. امامان تمام مسئولیت های پیامبر(ص) را به جز ..... بر عهده داشتند. پاسخ: دریافت و ابلاغ وحی

۹. چه دینی می تواند برای همیشه ماندگار باشد؟

۱۰. چه ویژگی هایی سبب پویایی و روز آمد بودن دین اسلام شده است؟ فقط نام ببرید.

شکل دوم سوال: چه ویژگی هایی سبب شده که دین اسلام پاسخگوی نیازهای بشر در دوره های مختلف باشد؟

۱۱. انسان در زندگی فردی و اجتماعی چند دسته نیاز دارد نام ببرید؟ **پاسخ: دو دسته: نیازهای ثابت - نیازهای متغیر**

می‌تواند پاسخگوی نیازهای بشر در دوره‌های مختلف باشد.

برخی از این ویژگی‌ها عبارت‌اند از :

۱۰ (**اول ــ توجه به نیازهای متغیر، در عین توجه به نیازهای ثابت**): انسان در زندگی فردی و اجتماعی دو دسته نیاز دارد: ۱۲ (**نیازهای ثابت** مانند نیاز به امنیت، عدالت، دادوستد با دیگران، ازدواج و تشکیل خانواده، تعلیم و تربیت و حکومت. این نیازها در همهٔ زمان‌ها برای بشر وجود داشته است و از بین نمی‌روند. دین اسلام برای هر کدام از این نیازها قوانین ثابت و مشخصی دارد.) ۱۲

۱۳ (دستهٔ دیگر، **نیازهای متغیر** هستند که از درون همین نیازهای ثابت پدید می‌آیند؛ یعنی، انسان‌ها با گذشت زمان برای پاسخ‌گویی به نیازهای ثابت خود، از روش‌ها و شیوه‌های مختلف و متغیری استفاده می‌کنند. مثلاً دادوستد یک نیاز ثابت است؛ اما شیوه و چگونگی دادوستد ممکن است در هر زمان تغییر کند. مثلاً یک روز کالا را با کالا عوض می‌کردند، روز دیگر به جای کالا سکه می‌گرفتند، بعدها پول اعتباری یعنی اسکناس به بازار آمد و امروزه قراردادهای بانکی، معامله‌ها را تنظیم می‌کنند. نیاز به امنیت هم یک نیاز ثابت است، اما چگونگی تأمین امنیت و ابزارها و اسلحه‌هایی که به این منظور به‌کار گرفته می‌شود، در مقایسه با دوره‌های گذشته بسیار متفاوت شده است) ۱۳ (۱۴ یعنی معارف اسلامی به‌گونه‌ای است که متخصصان دین می‌توانند از درون آن با توجه به نیازهای جدید به‌وجود آمده، قوانین مورد نیاز جامعه دربارهٔ بانکداری، اسکناس، خرید و استفاده از سلاح‌های جدید را استخراج کنند و در اختیار مردم قرار دهند) ۱۴

۱۲. نیازهای ثابت را با ذکر مثال توضیح دهید.

۱۳. نیازهای متغیر را با ذکر مثال توضیح دهید.

بیشتربدانیم

به عنوان یک نمونه، در مورد نیاز به امنیت و حفظ کشور در برابر تهاجم دشمن، که یک نیاز ثابت است، یک قاعدهٔ ثابت وجود دارد و آن اینکه در قرآن کریم می‌فرماید: **وَ أَعِدّوا لَهُم مَا استَطَعتُم مِن قُوَّةٍ وَ مِن رِباطِ الخَیلِ تُرهِبونَ بِهِ عَدُوَّ اللّـهِ وَ عَدُوَّکُم**[1] ... : هرچه در توان دارید از نیرو و اسب‌های ورزیده فراهم آورید، تا به‌وسیلهٔ آن دشمن خدا و دشمن خود را بترسانید.

فراهم کردن نیرو و قدرت برای تأمین امنیت و به میزانی که دشمن بترسد و جرأت حمله پیدا نکند، یک قاعدهٔ ثابت است؛ اما مصداق این نیرو در هر زمان متفاوت است. همان‌گونه که در یک دورهٔ زمانی برای مقابلهٔ با دشمن به اسب نیاز بوده است، امروز حکومت اسلامی وظیفه دارد به هر ابزار جدید و مشروعی برای حفظ کشور دست یابد تا کشور را از هر تهدیدی حفظ کند.

۱۴. منظور از "توجه به نیازهای متغیر ، در عین توجه به نیازهای ثابت" در اسلام چیست؟

۱۵. دین اسلام برای هر کدام از نیازهای ثابت، قوانین ثابت و مشخصی دارد. ص☑ غ☐

۱۶. نیازهای متغیر از درون نیازهای ثابت بیرون می آید. ص☑ غ☐

۱۷. نیازهای ..... بر حسب زمان تغییر می کند. ثابت☐ متغیر☑

۱۸. از عوامل پویایی و روز آمد بودن دین اسلام "وجود قوانین تنظیم کننده" است آن را توضیح دهید مثالی ذکر کنید؟

۱۰ (**دوم ــ وجود قوانین تنظیم‌کننده**) (۱۸ در اسلام دسته‌ای از قواعد و قوانین وجود دارد که به مقررات اسلامی خاصیت انطباق و تحرک داده است. این قواعد بر همهٔ احکام و مقررات اسلامی تسلط دارند و مانند بازرسان عالی، احکام و مقررات را تحت نظر قرار می‌دهند و کنترل می‌کنند. به‌طور مثال پیامبر اکرم ﷺ فرموده است : «لاضَرَرَ و لاضِرارَ فِی الاسلام؛[1] اسلام با ضرر دیدن و ضرر رساندن مخالف است». این سخن به صورت یک قاعده درآمده و بسیاری از مقررات اسلامی را کنترل می‌کند. مثلاً روزهٔ ماه رمضان بر هر مکلفی واجب است، اما اگر این روزه برای شخصی ضرر داشته باشد، بر او حرام می‌شود) ۱۸

بنابراین، براساس عواملی که بیان شد، آخرین پیامبر الهی، کامل‌ترین و شایسته‌ترین برنامه را برای هدایت تمامی انسان‌ها، در همهٔ زمان‌ها به مردم معرفی نمود و دیگر نیازی به آمدن پیامبر جدید نیست.

بیانگر یگانگی و یکی بودن همه ی ادیان

یکسانی محتوای اصلی دعوت پیامبران

❊ ❊ ❊

یکی خط است ز اوّل تا به آخر — بر او خلق جهان گشته مسافر

در این ره، انبیا چون ساربان‌اند — دلیل و رهنمای کاروان‌اند

وز ایشان سیّد ما گشته سالار — هم او اوّل هم او آخر در این کار

بر او ختم آمده پایان این راه — بر او نازل شده «اُدْعُوا اِلَی اللّٰه»[2]

شده او پیش و دل‌ها جمله در پی — گرفته دست جان‌ها دامن وی[3]

خاتم النبیین بودن حضرت محمد (ص)

پاسخ سؤالات شما

برخی می‌پرسند با چه دلایلی می‌توان اثبات کرد که قرآن تحریف نشده است؟

در پاسخ می‌گوییم :

دلایل زیادی بر عدم تغییر و تحریف قرآن بیان شده است که برخی از آنها عبارت‌اند از :

۱ــ تأکید خداوند بر حفظ قرآن

از میان مهم‌ترین آیاتی که می‌توان به واسطهٔ آنها بر عدم تحریف قرآن استدلال نمود، این آیه است :

اِنّا نَحنُ نَزَّلنَا الذِّکرَ وَ اِنّا لَهُ لَحافِظونَ؛ بی‌تردید ما این قرآن را به تدریج نازل کرده‌ایم و قطعاً

۱ــ من لا یحضره الفقیه، صدوق، ج ۳، ص ۱۰۳.

۲ــ سورهٔ یوسف، آیهٔ ۱۰۸.

۳ــ دیوان گلشن راز، محمود شبستری.

حفظ کنندهٔ آن خواهیم بود.[1]

علاوه‌بر این، ما در قرآن هیچ اختلافی بین آیات آن مشاهده نمی‌کنیم، اما اگر قرآن تحریف شده بود، قطعاً به فرمودهٔ خود قرآن، در آن اختلافات بسیاری یافت می‌شد.[2]

۲ــ اهتمام مسلمانان به حفظ و صیانت از قرآن :

پیامبر پس از دریافت وحی، کاتبان وحی را فرا می‌خواندند و آیات نازل شده، توسط آنان نگاشته می‌شد که در اسناد تاریخی، نام بیش از سی تن از این کاتبان برشمرده شده است. مسلمانان آن‌قدر به ضبط آیه‌ها و حرف حرف قرآن اهمیت می‌داده‌اند که گمان هرگونه تحریفی در قرآن را از بین می‌برد.

۳ــ یکسان بودن همهٔ نسخه‌های قرآن از زمان پیامبر تاکنون

یکی از دلایلی که شبههٔ تحریف را ازبین می‌برد این است که همهٔ نسخه‌های قرآنی که از صدر اسلام و همچنین در دوره‌های مختلف تاریخی باقی‌مانده است، دقیقاً به همین شکلی است که اکنون وجود دارد.

با توجه به این نکته اگر تغییر و تحریفی در قرآن رخ می‌داد، بی‌تردید باید شاهد تفاوت قرآن‌های امروزی با نسخه‌های به جای مانده از قرن‌های گذشته و به خصوص صدر اسلام باشیم.

امروزه در مجموعه‌های فرهنگی و موزه‌های مربوط به نسخ خطی جهان، قرآن‌هایی موجود است که نگارش آنها به بیش از هزار سال و گاه به عصر پیامبر می‌رسد، و همهٔ این نسخه‌ها از آغاز تاکنون بدون هیچ تحریف و کاستی یا زیادتی است و همگی از لحاظ آیات و محتوا همانند یکدیگر می‌باشند. به تازگی نیز در تحقیقاتی[3]، کارشناسان آلمانی پی برده‌اند قرآنی که در کتابخانهٔ دانشگاه توبینگن آلمان نگهداری می‌شود، بسیار قدیمی و مربوط به نیمهٔ اوّل قرن اوّل هجری است. قرآن یاد شده از ۱۵۰ سال پیش در خزانهٔ کتابخانهٔ دانشگاه توبینگن نگهداری می‌شود، اما تاکنون کسی به قدمت و اهمیت آن پی‌نبرده بود. نسخه‌شناسان با استفاده از تکنیک‌های نوین دریافته‌اند که این قرآن، بین سال‌های ۶۴۹ تا ۶۷۵ میلادی تحریر شده است؛ یعنی تنها ۲۰ تا ۴۰ سال پس از رحلت حضرت محمد ﷺ.

۱ــ سورهٔ حجر، آیهٔ ۹.

۲ــ سورهٔ نساء، آیهٔ ۸۲.

۳ــ www.archaeologie-online.de/nachrichten ؛ www.mehrnews.com/news/2427087

۱۹. آمدن پیامبر جدید و آوردن کتاب جدید نشانگر چیست؟

۲۰. وجود دو یا چند دین در یک زمان نشانگر چیست؟

۲۱. نکته: اسلام تنها راه رستگاری دنیا و آخرت معلولِ عدم تحریف قرآن و ازجانب خدا بودن محتوای آن.

وظیفهٔ پیروان پیامبران گذشته

وقتی خداوند پیامبر جدیدی برای هدایت مردم می‌فرستد، وظیفهٔ پیروان پیامبر قبل چیست؟ آیا ادامهٔ پیروی از دستورات پیامبر قبلی، مورد قبول خداوند است؟

همان‌طور که بیان شد، خداوند فقط یک دین و یک راه برای هدایت انسان‌ها فرستاده است که از آن به «اسلام» تعبیر می‌شود. هر یک از پیامبران، این دین الهی را در خور فهم و اندیشهٔ انسان‌های دوران خود بیان کرده‌اند (آمدن پیامبر جدید و آوردن کتاب جدید نشانگر این است که بخشی از تعلیمات پیامبر قبلی، اکنون نمی‌تواند پاسخگوی نیازهای مردم باشد.) ۱۹

هر پیامبری که می‌آمد، به آمدن پیامبر بعدی بشارت می‌داد و بر پیروی از او تأکید می‌کرد. بنابراین، (وجود دو یا چند دین در یک زمان، نشانگر این است که پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر ایمان نیاورده‌اند و این کار به معنای سرپیچی از فرمان خدا و عدم پیروی از دستورات پیامبران گذشته است) ۲۰

علاوه‌بر این، امروزه به جز قرآن کریم هیچ کتاب آسمانی دیگری وجود ندارد که بتوان گفت محتوای آن به طور کامل از جانب خداست و انسان‌ها آن را کم و زیاد نکرده‌اند و با اطمینان خاطر بتوان از آن پیروی کرد. پیام آیه: تنها دینی که می‌تواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است:

وَ مَن یَبتَغِ غَیرَ الاِسلامِ دینًا	و هر کس که دینی جز اسلام اختیار کند
فَلَن یُقبَلَ مِنهُ	هرگز از او پذیرفته نخواهد شد
وَ هُوَ فِی الآخِرَةِ مِنَ الخاسِرینَ[1]	و در آخرت از زیانکاران خواهد بود.

علت — معلول — ص ☐ غ ☑

برخی تصور می‌کنند پیامبران مانند فروشندگان کالا هستند که هر کدام برای خود فروشگاهی بازکرده و کالای خود را تبلیغ می‌کنند و مردم می‌توانند بین آن کالاها یکی را انتخاب نمایند. در صورتی که پیامبران مانند معلمان یک مدرسه‌اند که پایه‌های مختلف تحصیلی را به ترتیب تدریس می‌کنند و هر کدام مطالب سال قبل را تکمیل می‌کنند. ص ☑ غ ☐

پیامبران همه یک برنامه و هدف مشخص را دنبال و همه یکدیگر را تأیید کرده‌اند. (علت) بنابراین، اگر کسی به آخرین پیامبر الهی ایمان بیاورد، در واقع به تمام پیامبران سابق نیز ایمان آورده است. (معلول)

همان‌طور که خداوند به مسلمانان دستور داده است:

قولوا آمَنّا بِاللّهِ وَ ما اُنزِلَ اِلَینا	بگویید: ما به خدا، و به آنچه بر ما نازل شده ایمان آوردیم
وَ ما اُنزِلَ اِلیٰ اِبراهیمَ وَ اِسماعیلَ	و به آنچه بر ابراهیم و اسماعیل

بیانگر احوال کسانی که دینی را جز اسلام اختیار کنند که اعمال ایشان پذیرفته نخواهد شد.

۱ــ سورهٔ آل عمران، آیهٔ ۸۵.

- ایمان به آخرین پیامبر الهی برابر است با ایمان به همه ی پیامبران گذشته
- بیانگر اینکه همه پیامبران یک هدف و برنامه مشخص را که در محتوای اصلی یکسان بود را دنبال می کردند.

۲۲. اگر عده ای از آمدن دین جدید آگاه نشدند چه سرنوشت اخروی در انتظار آن ها است؟

وَ اِسحاقَ وَ یَعقوبَ وَ الاَسباطِ	و اسحاق و یعقوب و پیامبرانی [از نسل یعقوب] نازل شده،
وَ ما اوتِیَ موسیٰ وَ عیسیٰ	و به آنچه به موسی و عیسی داده شده،
وَ ما اوتِیَ النَّبِیّونَ مِن رَبِّهِم	و به آنچه به همهٔ پیامبران از سوی پروردگارشان داده شده،
لا نُفَرِّقُ بَینَ اَحَدٍ مِنهُم	میان هیچ یک از ایشان فرق نمی‌گذاریم؛
وَ نَحنُ لَهُ مُسلِمونَ[1]	و در برابر او تسلیم هستیم.

در این میان، ممکن است پیروان پیامبران گذشته از آمدن پیامبر جدید آگاه نشوند؛(چنین افرادی نزد خداوند عذر دارند و اگر مطابق دین خود عمل کرده باشند، پاداش خود را می‌گیرند) همچنین اگر کسانی دست به تحقیق و جست‌وجو بزنند، اما نتوانند به حقانیت دین جدید پی ببرند، عذرشان نزد خداوند پذیرفته است و مورد مؤاخذه قرار نمی‌گیرند. البته خداوند از قلب و درون همه آگاه است و میان کسانی که حقیقت را درک کرده‌اند، اما به خاطر امیال دنیوی از آن پیروی نمی‌کنند و کسانی که با همهٔ زحمتی که کشیده‌اند، حقیقت را نیافته‌اند (که معمولاً تعدادشان بسیار اندک است)، فرق می‌گذارد و گروه دوم را مؤاخذه نخواهد کرد.

دانش تکمیلی

برای کسب دانش بیشتر در خصوص چگونگی محاسبهٔ اعمال افراد غیرمسلمان در جهان آخرت به سایت گروه قرآن و معارف، بخش «دانش تکمیلی» مراجعه کنید.

پاسخ سؤالات شما

دین‌دانی یا دین‌داری؟!

ممکن است این سؤال برای برخی به‌وجود آید که چرا در میان پیروان دین راستین، جوامعی وجود دارد که نه تنها به سمت رشد و پیشرفت نمی‌روند بلکه به انواع گرفتاری‌ها و مشکلات دچار هستند؟ اگر دین آمده است تا با پاسخ به پرسش‌ها و نیازهای اساسی انسان‌ها، آنها را از مشکلات و تنگناها نجات دهد، چرا برخی جوامع دینی، گرفتار چنین مشکلاتی هستند؟

۱ــ سورهٔ بقره، آیهٔ ۱۳۶.

اولین علت بروز این مسئله، جهل بسیاری از مردم نسبت به دستورها و تعالیم دین است. آنان با اینکه ادعا می‌کنند دین‌دار هستند، ولی از دستورهای دین اطلاع کامل و درستی ندارند و به‌جای آنکه در پی مطالعه و یادگیری معارف دین باشند به آنچه از این وآن شنیده‌اند بسنده می‌کنند. آنان نه می‌دانند که اصول دینشان چیست و بر چه پایه‌هایی استوار است و نه از احکام و قوانین دینشان که در زندگی روزمره باید به آن عمل کنند، خبر دارند. این‌گونه جوامع شاید به ظاهر دینی باشند، اما در واقع بهره‌ای از تعالیم نجات‌بخش دین نبرده‌اند.

دومین علت، عمل نکردن مردم به دستورهای دین است. برخی مردم با وجود آگاهی از تعالیم دین و با اینکه می‌دانند که نجات آنها در عمل به این تعالیم است، اما به دلیل دل‌بستن به هوس‌های زودگذر، به آن عمل نمی‌کنند و پایبند به دستورهایش نیستند.

بنابراین، اگر می‌خواهیم تأثیر بی‌نظیر دین را در زندگی و جامعهٔ خود مشاهده کنیم، باید مطالعه و شناخت تعالیم دین و سپس اطاعت از دستورهای آن را سرلوحهٔ کار خود قرار دهیم. البته در این راه باید سعی کنیم به تمام احکام شریعت عمل کنیم، نه اینکه به برخی موارد عمل کنیم و برخی دیگر را کنار بگذاریم.

اندیشه و تحقیق

به نظر شما آیا این امکان وجود داشت که خداوند برنامهٔ سعادت بشر را یکبار برای همیشه در زمان حضرت آدم علیه‌السلام برای مردم بفرستد؟ چرا؟

خیر – زیرا انسان های همان زمان حضرت آدم : آن را نمی فهمیدند و درک نمی کردند. زیرا این برنامه فراتر از عقل و درک آنان بود. و برای انسان های سایر زمان ها : دین دچار تحریف و یا نابودی کلی می شد و به صورت دقیق و بدون تحریف به دست انسان های بعد نمی رسید.

@isp72 جزوه های دین و زندگی

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار







همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال